

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **T., spol. s.r.o., V., H., V.**, IČO: X. proti žalovanému: **T., a.s. B., Š., B.**, IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. M., Advokátska kancelária, G., P., B., **o vydanie poverenia zvolať mimoriadne valné zhromaždenie**, vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 34Exre 89/04, **o námietke zaujatosti** predsedu senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Jozefa Štefanka, takto

r o z h o d o l:

Predseda senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave JUDr. Jozef Štefanko **n i e j e v y l ú č e n ý** z prejednávania a rozhodovania veci, vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 MObdo 1/2009.

O d ô v o d n e n i e:

Žalobca T., spol. s.r.o. V., so sídlom vo V., IČO: X., podaním zo dňa 18.5.2009, doručeným osobne do podateľne Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 25.5.2009, uplatnil námietku zaujatosti voči sudcovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Jozefovi Štefankovi v prejednávanej veci 2 MObdo 1/2009.

Námietku zaujatosti odôvodnil tým, že predseda senátu JUDr. Jozef Štefanko pochádza z V., rovnako ako splnomocnený právny zástupca advokát Mgr. Ing. I.. Z doterajšieho prístupu predsedu senátu voči žalobcovi je zrejmé, že jeho postup pri prejednávaní a rozhodovaní o veci nie je obvyklý. O neobvyklosti jeho

postupu v konaní svedčia jeho právne závery uvedené v rozsudku pod sp. zn. 2 MOBdo 1/2008, ale aj iné skutočnosti, napr. to, že žalobcovi ako účastníkovi konania neumožnil nahliadnuť do súdneho spisu s odôvodnením, že ust. § 44 ods. 1 O.s.p. platí len pred prvostupňovým súdom a pred odvolacím či dovolacím súdom len obmedzene, z dôvodu, že účastník do odvolacieho či dovolacieho konania nemôže zasahovať (list predsedu senátu zo dňa 16. júla 2008, sp. zn. 2 MOBdo 1/2008).

Dôvodom neobvyklého postupu predsedu senátu je dlhoročný nepriateľský vzťah medzi rodinou právneho zástupcu žalobcu a rodinou predsedu senátu, ktoré žijú vo V.. Nepriateľský vzťah medzi rodinami trvá už dlhé roky.

O tejto skutočnosti sa žalobca dozvedel pri jednaní s obchodným partnerom dňa 19. mája 2009, ktorý uviedol, že podľa jeho názoru by si žalobca mal zvoliť iného právneho zástupcu v konaní, v ktorých rozhoduje predseda senátu JUDr. Jozef Štefanko.

Po zistení týchto nových skutočnosti, s prihliadnutím na doterajší neobvyklý postup predsedu senátu pri prejednávaní a rozhodovaní vecí, žalobca má pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Z uvedených dôvodov, poukazujúc na ust. § 14 ods. 1 O.s.p., a to pomer predsedu senátu k právnenému zástupcovi žalobcu, žalobca má za to, že jeho námietka zaujatosti voči sudcovi je dôvodná, a preto navrhol predsedu senátu JUDr. Jozefa Štefanka vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej pod sp. zn. 2 MOBdo 1/2009. K námietke zaujatosti pripojil list zo dňa 16. júla 2008, zasielaný Najvyšším súdom SR žalobcovi.

Predseda senátu Najvyššieho súdu SR JUDr. Jozef Štefanko sa písomne vyjadril k vznesenej námietke zaujatosti a uviedol, že v predmetnej veci, ktorá sa v konaní o mimoriadnom dovolaní prejednávala Najvyšším súdom, pôvodne pod č. k. 1 MOBdo 5/2005, následne pod 2 MOBdo/1/2008 a teraz pod č. k. 2 MOBdo 1/2009, vtedy zástupca žalobcu Mgr. Ing. I. dňa 9. marca 2009 podal voči predsedovi senátu JUDr. Štefankovi námietku zaujatosti. Prejednal ju iný senát Najvyššieho súdu SR a uznesením z 30. marca 2009, č. k. 6 Ndob 5/2009 rozhodol, že JUDr. Štefanko nie je vylúčený v tejto veci. Terajšiu námietku zaujatosti vzniesol už nie právny zástupca, ale konateľka 18. mája 2009. Spočíva v tom, „že predseda senátu JUDr. Jozef Štefanko pochádza z V. rovnako ako splnomocnený právny zástupca advokát

Mgr. Ing. I.. Dôvodom neobvyklého postupu predsedu senátu je dlhoročný nepriateľský vzťah medzi rodinou právneho zástupcu a rodinou predsedu senátu, ktoré žijú vo V.. Nepriateľský vzťah medzi rodinami trvá už dlhé roky. O tejto skutočnosti sme sa dozvedeli pri jednaní s našim obchodným partnerom dňa 19. mája 2009, ktorý uviedol, že podľa jeho názoru by si naša spoločnosť mala zvoliť iného právneho zástupcu do konaní, v ktorých rozhoduje predseda senátu JUDr. Jozef Štefanko“...

JUDr. Štefanko k tomu uviedol, že z okresu V. (nie priamo z V.) pochádza, ale od roku 1957 tam nežije. Vo V. pôsobí jeho mladší brat JUDr. Štefan Štefanko ako notár a tam aj býva. Príležitostne sa ho spýtal na jeho vzťah s p. I.. Povedal, že ho nepozná, len si v poslednom čase niečo prečítal v tlači, nespomína si, že by sa s ním bol stretol alebo rozprával, ani pre neho ako notár niečo vybavoval.

V námietke sa uvádza neobvyklý postup JUDr. Štefanka v konaní. JUDr. Štefanko pripomína, že skutok uvedeného, ktorému Ústavný súd SR poskytol ústavnú ochranu, bol iným všeobecným súdom hodnotený ako trestný čin podvodu a za to bol odsúdený k odňatiu slobody v trvaní 9 rokov a exekútorka Ing. M. k trestu odňatia slobody v trvaní 7 rokov (zatiaľ neprávoplatne). Aj snaha o zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia nebola úspešná (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. mája 2009, č. k. 6 Mobdo 3/2009). JUDr. Štefanko ďalej uviedol, že vo veci nie je zaujatý a treba zvážiť, či je únosné, aby vec prejednával. Na jeho postoji nič nemení ani nález Ústavného súdu.

Najvyšší súd SR (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval obsah vznesenej námietky zaujatosti, ako aj vyjadrenie sudcu Najvyššieho súdu SR z aspektov zákonných dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci a dospel k záveru, že podmienky pre vylúčenie nie sú naplnené.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho

občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z ust. § 14 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť (§ 15a ods. 1 O.s.p.).

Účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa ods. 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený (§ 15a ods. 2 O.s.p.).

V námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadradenému súdu nepredkladá (§ 15a ods. 3 O.s.p.).

Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. Ús 73/97). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (pierfachv. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva).

Nie je možné uspokojiť sa len so subjektívnym hľadiskom nestrannosti, ale je potrebné skúmať, či sudca poskytuje záruky nestrannosti aj z objektívneho hľadiska. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších subjektívnych skutočností. V danom prípade platí tzv. teória zdania, podľa ktorej

nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Spravodlivosť nielenže má byť vykonávaná, ale sa musí aj javiť, že má byť vykonávaná (delcourv. Belgicko - rozsudok ESLP). Sudca sa má objektívne javiť v očiach strán, že je nestranný a zároveň musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti.

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či je možné usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je obyčajne definovaná ako absencia predsudku, alebo zaujatosti v konkrétnej veci.

Z pohľadu čl. 6 ods. 1 Dohovoru možno nestrannosť posudzovať na základe dvoch rôznych prístupov. Možno rozlišovať subjektívny prístup, pri ktorom sa skúma skôr myseľ sudcu, teda to, čo si sudca v danej situácii myslel vo svojom vnútornom fóre a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby bola vylúčená každá jeho pochybnosť o jeho nestrannosti. Objektívny prístup spočíva v otázke, či nezávisle od osobného správania sudcu určité overiteľné skutočnosti neumožňujú pochybovať o jeho nestrannosti.

Judikatúra ESLP vyžaduje, aby obava z nedostatku nestrannosti sa zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Existencia oprávnených pochybností závisí od posúdenia konkrétnych okolností prípadu.

Z obsahu vznesenej námietky zaujatosti vyplýva, že postup sudcu JUDr. Jozefa Štefanka pri prejednávaní a rozhodovaní o veci nie je obvyklý. O neobvyklosti postupu v konaní svedčia jeho právne závery uvedené v rozsudku sp. zn. 2 MObdo 1/2008, ako aj skutočnosť, že žalobcovi ako účastníkovi konania neumožnil nahliadnuť do súdneho spisu. Dôvodom neobvyklého postupu predsedu senátu je podľa žalobcu tiež dlhoročný nepriateľský vzťah medzi rodinou právneho zástupcu Mgr. Ing. I. a rodinou predsedu senátu, ktoré žijú vo V. a nepriateľský vzťah medzi rodinami trvá už dlhé roky.

Podľa ust. § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Žalobca vidí v procesnom postupe sudcu dôvody zaujatosti, hoci procesný postup sudcu v súlade so zákonom nemá vplyv na jeho nestrannosť a ani podľa platnej úpravy nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vo veci podľa § 14 ods. 1 O.s.p.

Postup sudcu však nesmie byť v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov v občianskom súdnom konaní a s povinnosťou súdu zabezpečiť účastníkom rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (§ 18 O.s.p.) a tiež postup sudcu nesmie byť v rozpore s právom účastníka na spravodlivý proces. Najvyšší súd pri skúmaní opodstatnenosti námietky zaujatosti zo strany žalobcu dospel k záveru, že postup sudcu nebol v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov v občianskom súdnom konaní, nebolo porušené právo účastníka na spravodlivý proces a nebolo porušené právo účastníka nazeráť do súdneho spisu tak, ako to zakotvuje ust. § 44 ods. 1 O.s.p. Právny záver súdu, názor sudcu (senátu) je prezentovaný v rozhodnutí súdu, ktorý rozhoduje na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich, alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti (§ 153 ods. 1 O.s.p.). Tým, že predseda senátu JUDr. Jozef Štefanko listom zo dňa 16. júla 2008 reagoval na viacero podaní žalobcu, nedošlo k neobvyklému postupu predsedu senátu, nebolo porušené právo účastníka nazeráť do súdneho spisu v zmysle ust. § 44 ods. 1 O.s.p. a týmto vyjadrením predsedu senátu nedošlo k pochybnostiam, že sudca má neutrálny vzťah k prejednávanej veci a účastníkom, bez akejkoľvek antipatie alebo sympatie, bez predsudkov voči prípadným nedostatkom jednej zo strán.

Pri skúmaní subjektívnej stránky nestrannosti z vyjadrenia JUDr. Jozefa Štefanka vyplýva, že sa necíti byť zaujatý.

Preto súd skúmal nestrannosť aj z hľadiska objektívnej stránky, či nastala taká situácia, kedy by sudca mohol byť zaujatý, či obava žalobcu z nedostatku nestrannosti sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Podľa názoru Najvyššieho súdu žalobca nepreukázal existenciu oprávnených pochybností o nestrannosti sudcu. Námietka, týkajúca sa nepriateľského vzťahu medzi rodinami právneho

zástupcu a predsedu senátu je nekonkrétne, nepodložená žiadnymi relevantnými dôkazmi, nepresvedčivá, naviac o tejto skutočnosti tak, ako vyplýva z námietky zaujatosti, neinformoval žalobcu (konateľku žalobcu) Mgr. Ing. I., ale údajne o tejto skutočnosti, že medzi rodinami trvajú dlhé roky nepriateľské vzťahy, sa hneď potom, ako sa dozvedel, že vec bola náhodným výberom pridelená do senátu, ktorej predsedom je JUDr. Štefanko, dozvedel až pri jednaní s nekonkretizovaným obchodným partnerom. Po posúdení konkrétnych okolností prípadu Najvyšší súd nezistil existenciu objektívnych skutočností, ktoré vrhajú pochybnosť na nestrannosť a nezaujatosť sudcu JUDr. Jozefa Štefanka.

Keďže neboli splnené zákonné predpoklady pre vylúčenie sudcu z pojednávania a rozhodovania veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že sudca Najvyššieho súdu SR JUDr. Jozef Štefanko nie je vylúčený z pojednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 2 MOBdo 1/2009.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 20. augusta 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.